

Suomalaisten käsityksiä museoista

1 Johdanto

Tässä yhteenvedoraportissa esitetään keskeiset tulokset tutkimuksesta, jossa tarkasteltiin suomalaisten museoihin liittämiä käsityksiä.

Tutkimukseen osallistuneille esitettiin 11 aiheeseen liittyvää väittämää ja pyydettiin kertomaan kuinka samaa tai eri mieltä he ovat kunkin kanssa.

Tutkimusta varten haastateltiin yhteensä 1.120 henkilöä 6. – 12.12.2019 välisenä aikana. Aineisto kerättiin hyödyntäen Gallup Kanavaa. Kyseessä on TNS Gallup Oy:n kotitalouspaneeli, jossa erikseen rekrytoitu joukko vastaa kyselyihin viikoittain internetin ylitse.

Tutkimuksen vastaajajoukko edustaa maamme 15 - 74 -vuotiasta väestöä pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat. Tilastollinen virhemarginaali on keskimäärin 2,9 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Tutkimus on toteutettu Akavan Erityisalat ry:n toimeksiannosta.

2 Museoihin liitettäviä mielipiteitä

Suurin yksimielisyys liittyi väittämään, joka käsitteli kulttuuriperintöä. Enemmistö (51 %) oli täysin samaa mieltä siitä, että *on tärkeää, että kulttuuriperinnön säilyvyydestä huolehditaan asiantuntevasti*. 36 prosenttia oli sen kanssa jokseenkin samaa mieltä.

Näin voi sanoa, että selvästi useampi kuin neljä viidestä tai melkein yhdeksän kymmenestä kantaa asiasta huolta.

Myös silloin, kun väitettiin, että *"museoiden laadukkaan toiminnan takeena on ammattitaitoinen henkilöstö"*, havaittiin useamman kuin neljän viidestä olevan ainakin jossain määrin asian takana.

Sama tosin pätee kolmeen muuhunkin asiaan. Valtaosa suomalaisista on sitä mieltä, että *"museoiden tehtävä on tuottaa tietoa juuristamme ja antaa meille oman identiteettimme rakennusaineita"* sekä *"tarjota oppimisen mahdollisuuksia kaiken ikäisille"*. Tähän voi vielä lisätä sen, että neljä viidestä suomalaisesta ajattelee, että *"museon tuottamaan tietoon voi luottaa"*.

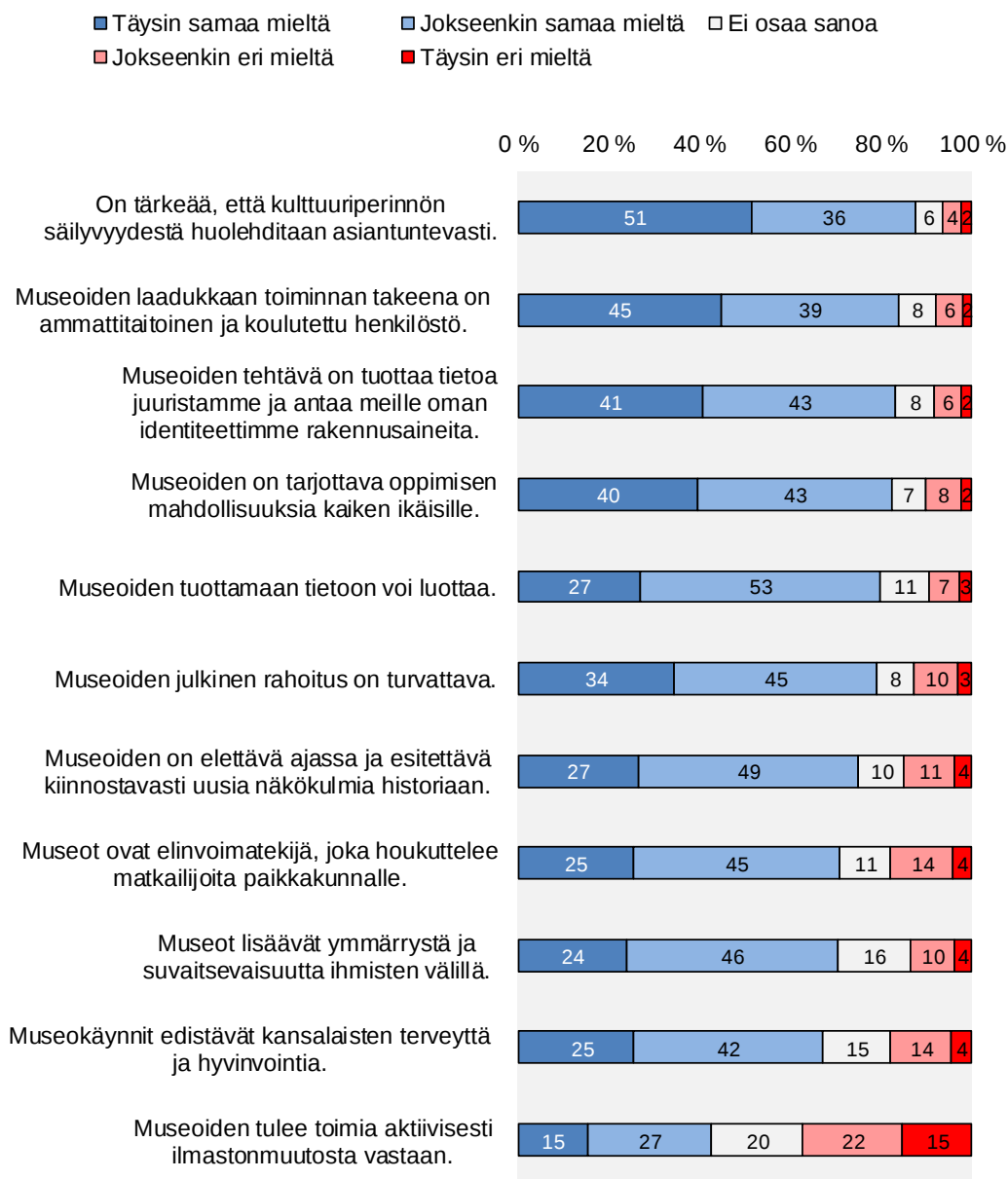
Valtaenemmistö uskoo museoiden toteuttavan myös muunlaista hyvää. Kaksi kolmesta sanoo museoiden *"lisäävän ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta ihmisten välillä"* (68 %) sekä museoikäntien edistävän *"kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia"* (67 %).

Asukkaiden hyvinvointia kohentamisen lisäksi museot ovat sijaintipaikkakunnalleen *"elinvointia, joka houkuttelee matkailijoita"* sinne. 70 prosenttia suomalaisista uskoo niin.

Suomalaiset eivät vain luota museoihin. He asettavat niille myös vaatimuksia. Kolme neljästä totesi, että *"museoiden on elettävä ajassa ja esitettävä kiinnostavasti uusia näkökulmia historiaan"*. Toinen selkeä vaatimus liittyy rahoitukseen. Neljä viidestä edellyttää, että *"museoiden julkinen rahoitus on turvattava"*.

Vain yksi väittämä jakoi vastaajat kahtia. 42 prosenttia vaatii museoita toimimaan *"aktiivisesti ilmastonmuutosta vastaan"*. 37 prosenttia on tästä eri mieltä.

MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ (%)

Seuraavan sivun taulukkoon on merkitty suurimpia puolueita kannattavien näkemyksiä museoista. Siinä esitetyt luvut ovat esitettyjen väittämien kanssa täysin samaa mieltä olleiden osuuksia.

Taulukossa toistuu tietty kaava. Vasemmistoliiton kannattajat erottautuvat muita vielä museo-myönteisempinä, perussuomalaisienkin esittäessä museo-myönteisiä, mutta siltä keskimääräistä varauksellisempia näkökantoja.

Muiden neljän puolueen kannattajien mielipiteet taas ovat varsin lähellä koko joukon keskiarvoa. Eroavaisuudet ovat luonteeltaan yksittäisiä ja satunnaisia.

Sellaisista voi mainita esimerkiksi sen, että vihreitten käsitys museokäyntien vaikutuksesta terveyteen ja hyvinvointiin tai suvaitsevuuden lisääntymiseen on selvästi positiivisempi kuin kokoomuslaisten.

Taulukko 1. Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä puoluekannatuksen mukaan. Täysin samaa mieltä -osuuksia (%).

	KOK	SDP	KESK	VIHR	PS	VAS
Kulttuuriperinnön säilyvyydestä huolehdittava	59	55	58	55	41	69
Takeena ammattitaitoinen henkilöstö	43	50	49	55	35	69
Museoiden tehtävä antaa identiteetin rakennusaineita....	47	48	46	45	34	58
Museoiden tarjottava oppimisen mahdollisuuksia.....	33	48	45	48	30	54
Museoiden tuottamaan tietoon voi luottaa.....	31	37	27	36	19	35
Museoiden julkinen rahoitus turvattava.....	31	37	40	52	19	64
Museoiden eletävä ajassa/kiinnostavia näkökulmia	29	26	26	43	14	36
Elinvoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita	24	28	28	37	15	35
Museot lisäävät ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta	18	25	28	38	13	45
Museokäynnit edistävät terveyttä ja hyvinvointia	26	25	33	41	14	41
Museoiden toimittava ilmastonmuutosta vastaan	9	21	13	32	7	27

Sen sijaan kokoomuslaisten, sosialidemokraattien, keskustalaisten ja vihreiden käsityksen museoista identiteetin tärkeiden rakennusaineiden tuottajana tai siitä, että ammattitaitoinen henkilöstö on laadukkaan toiminnan takeena, ovat käytännössä aivan samanlaiset.

Vasemmistopuolueiden kannattajat korostavat keskimääräistä enemmän museoiden roolia kamppailussa ilmastonmuutosta vastaan. Kokoomuksesta ja perussuomalaisista löytää selvästi vähemmän tällä tavalla ajattelevia.

Muutenkin eri väestöryhmien suhtautuminen museoihin on varsin systemaattista ja johdonmukaista. Tämän havaitsee myös liitteenä olevista graafisista esityksistä.

Käytännössä kyse on siitä, että käsiteltiinpä melkein mitä tahansa museoihin liittyvää, tietyt väestöryhmät ottavat kantaa museoiden kannalta keskimääräistä myönteisemmin.

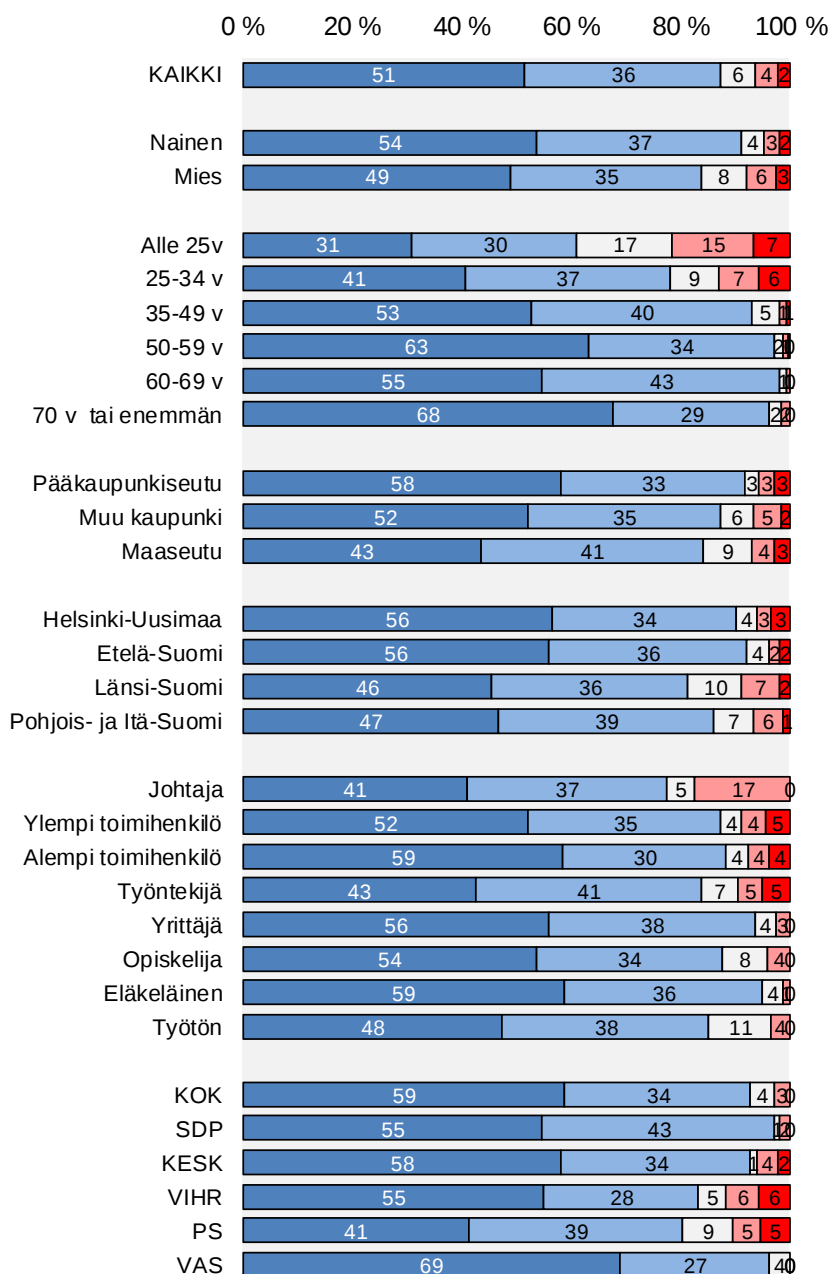
Sellaisia ryhmiä ovat mm. naiset, varttuneet (usein varsinkin yli 60-vuotiaat), pääkaupunkiseudulla tai muualla ns. Ruuhka-Suomessa asuvat, eläkeläiset sekä ylemmät toimihenkilöt.

Yhtäkään tutkituista väestöryhmistä ei voi julistaa museovastaiseksi. Kaikki näkevät niiden moninaisen merkityksen suomalaisille ja Suomelle.

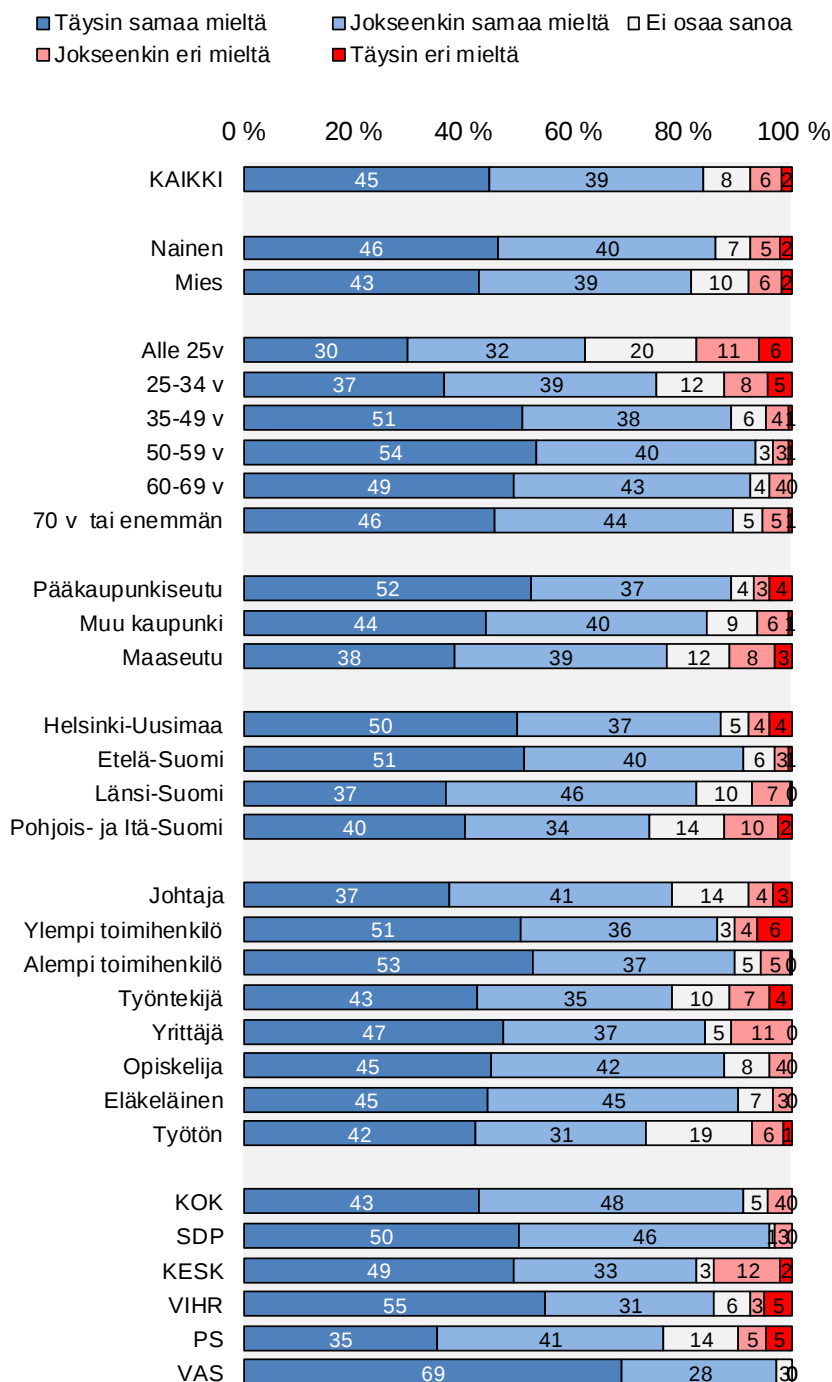
LIITEKUVIOT

MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: on tärkeää, että
kulttuuriperinnön säilyvyydestä huolehditaan asiantuntevasti (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

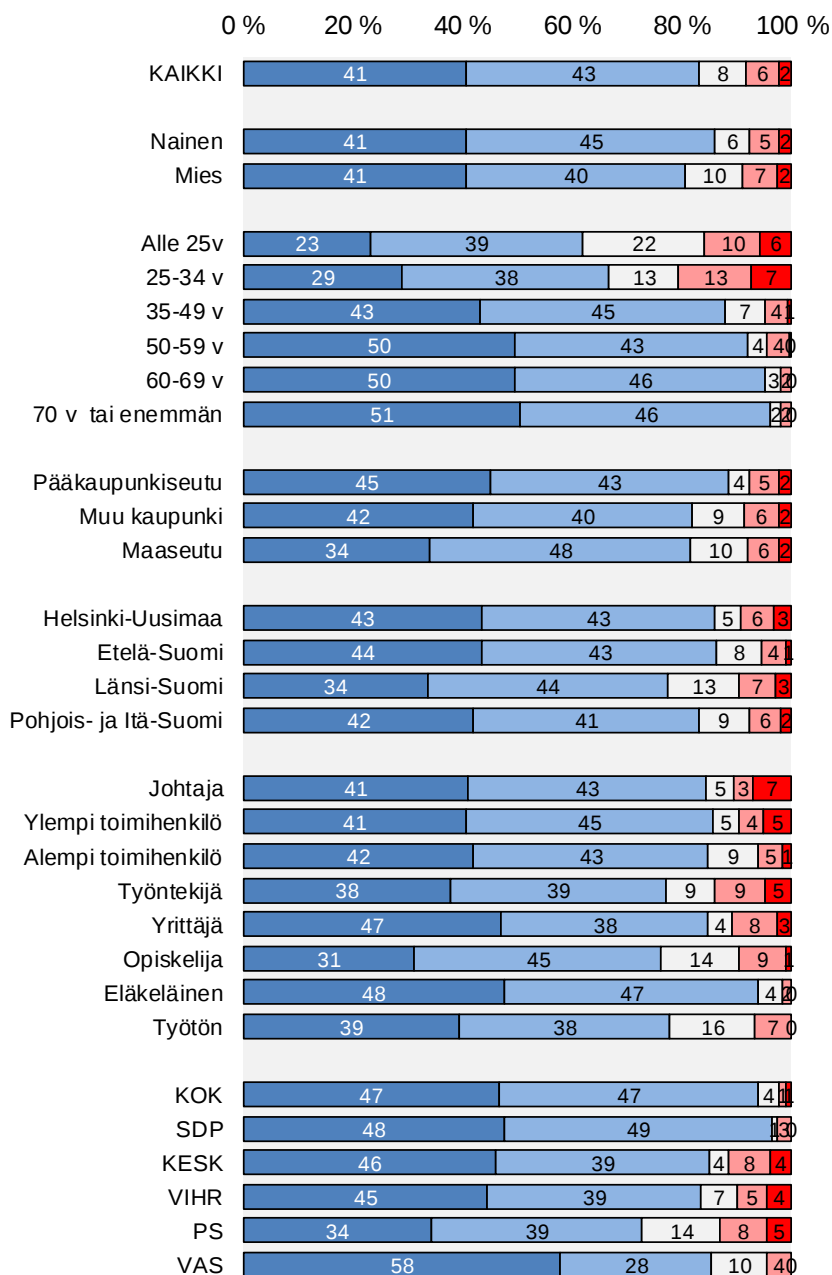

MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museoiden laadukkaan toiminnan takeena on ammattitaitoinen ja koulutettu henkilöstö (%)

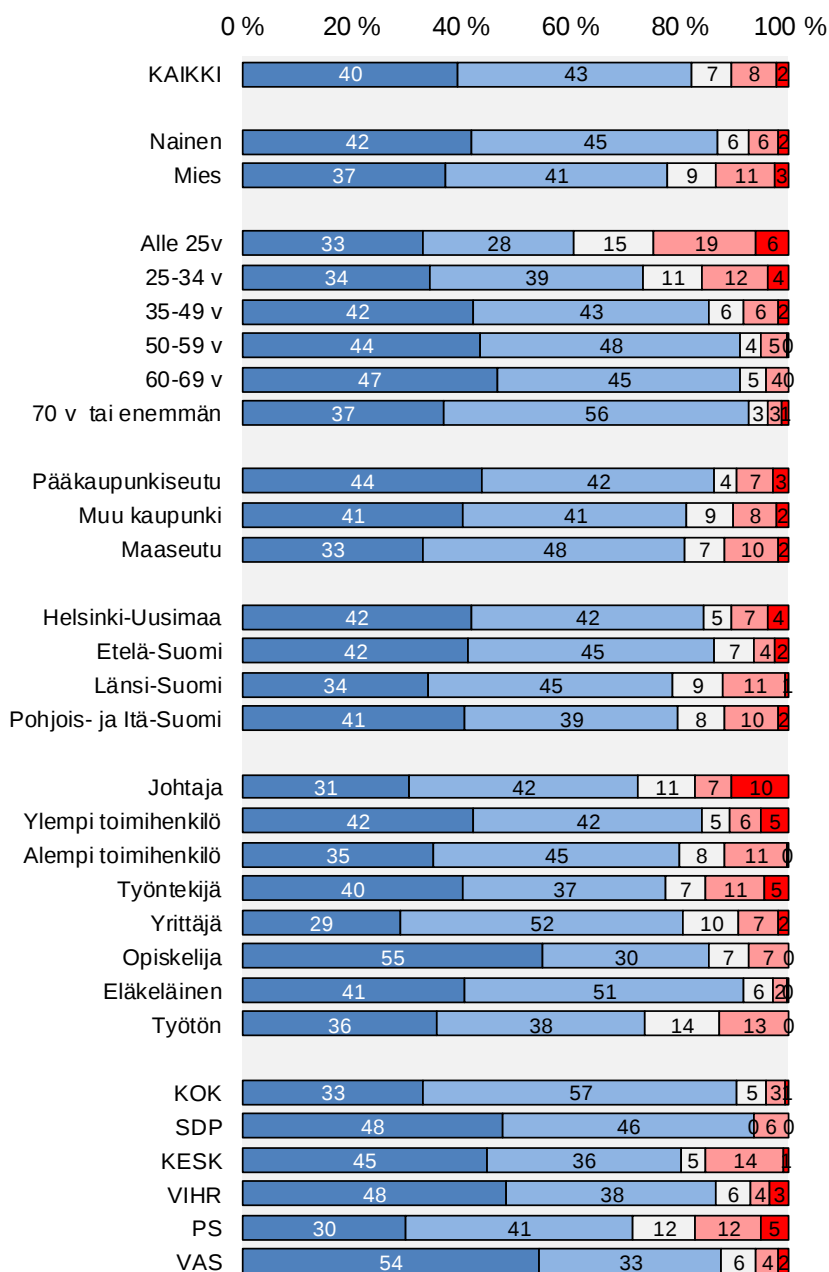
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museoiden tehtävä on tuottaa tietoa juuristamme ja antaa meille oman identiteettimme rakennusaineita (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

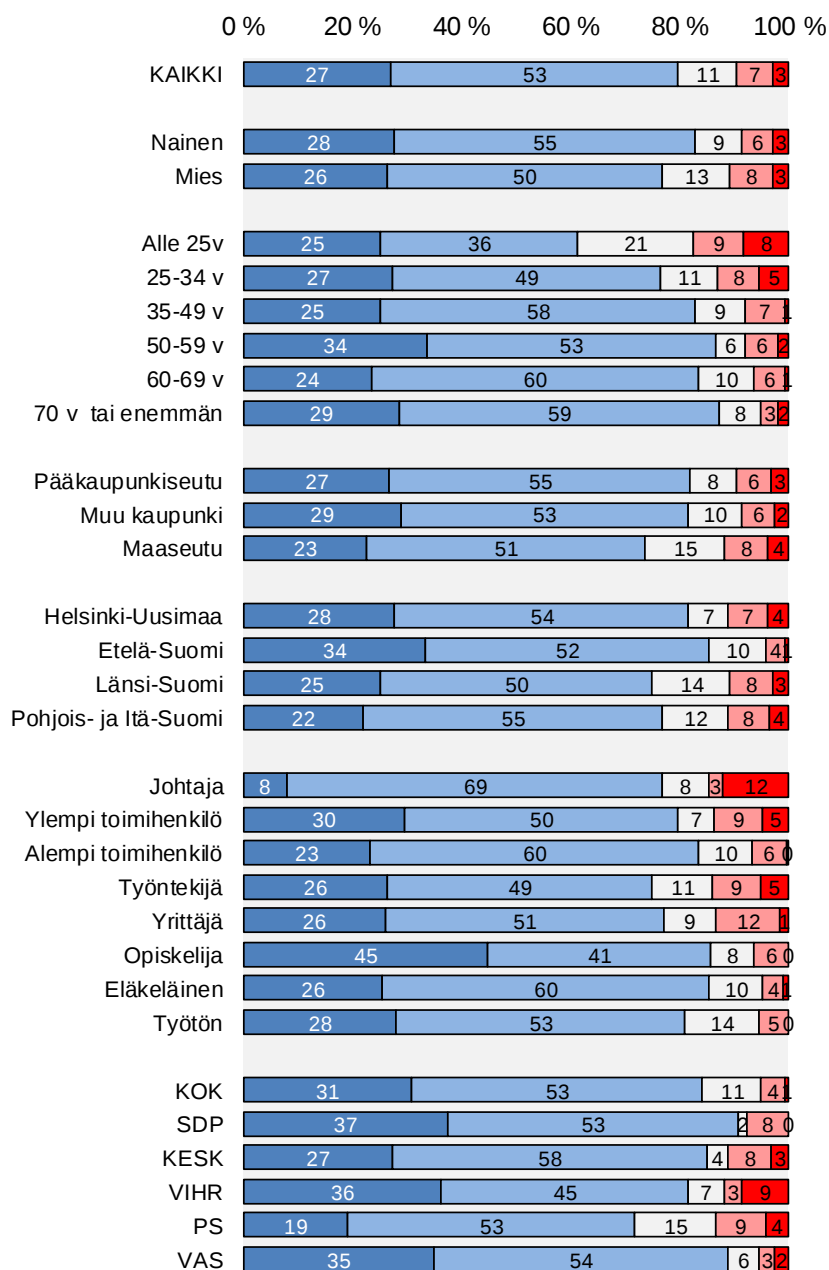
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museoiden on tarjottava oppimisen mahdollisuuksia kaiken ikäisille (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

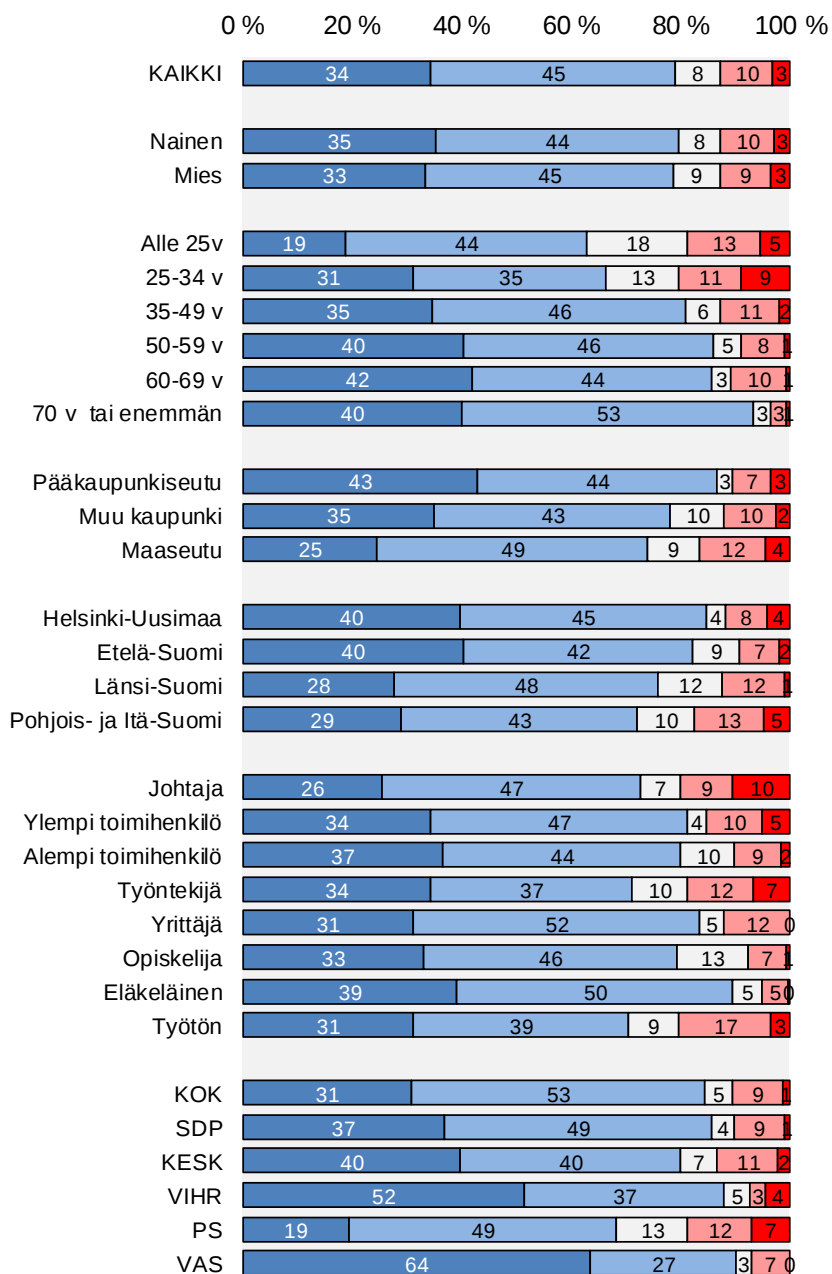
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museoiden tuottamaan tietoon voi luottaa (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

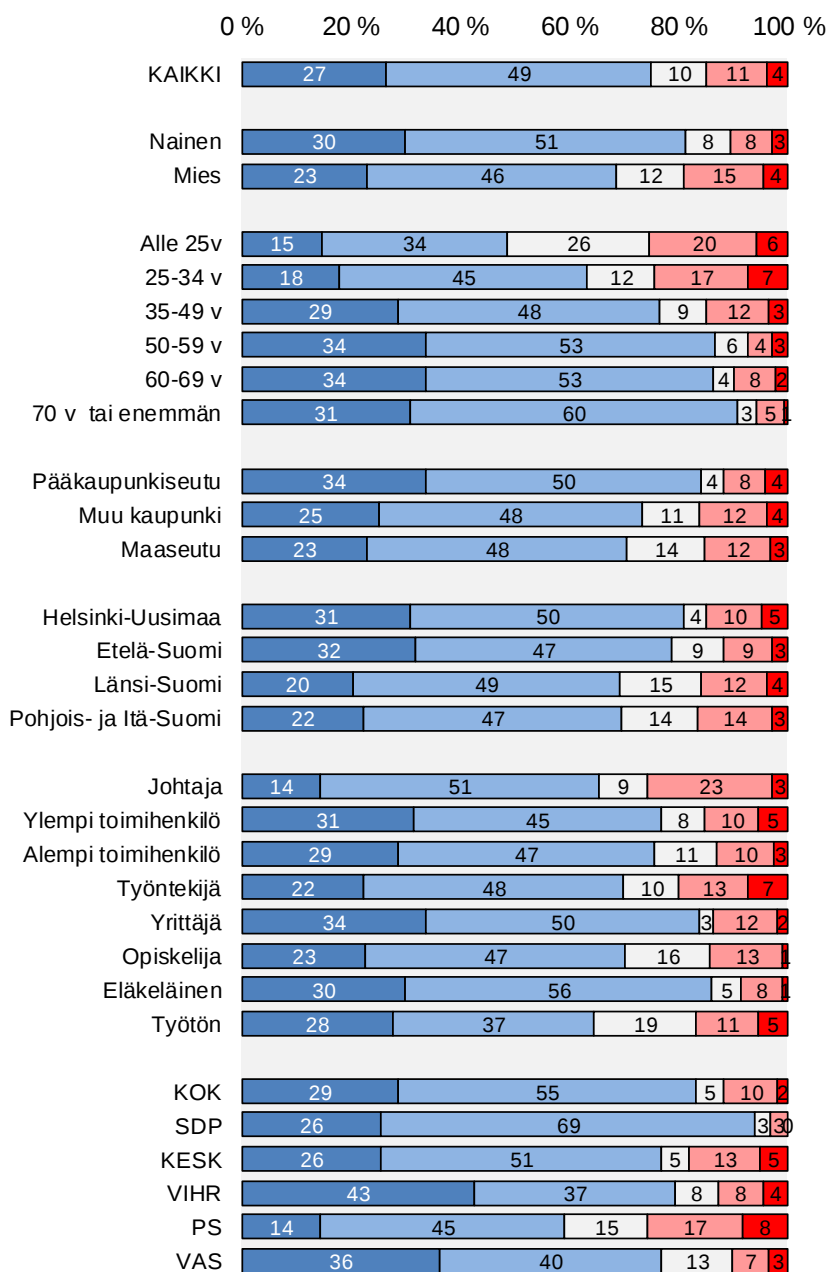
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museoiden julkinen rahoitus on turvattava (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

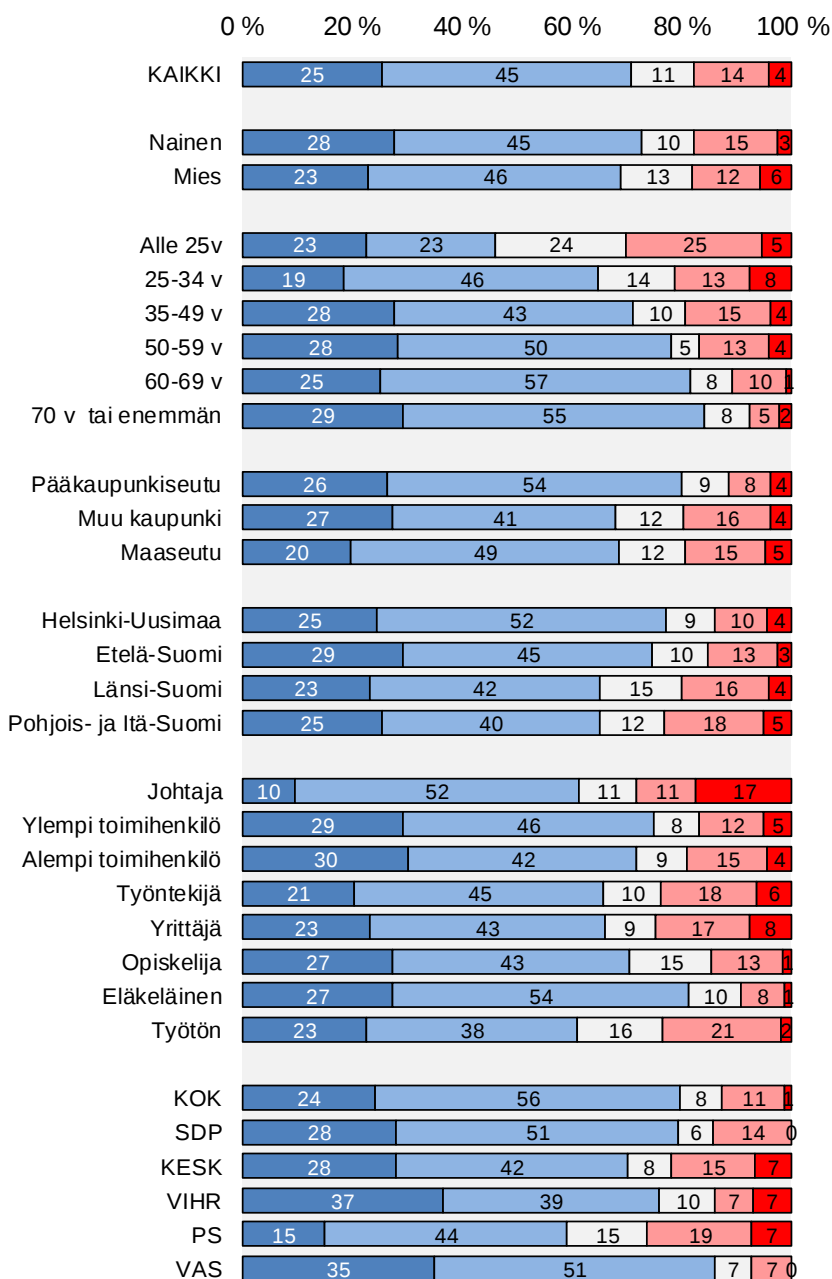
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museoiden on elettävä ajassa ja esitettävä kiinnostavasti uusia näkökulmia historiaan (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

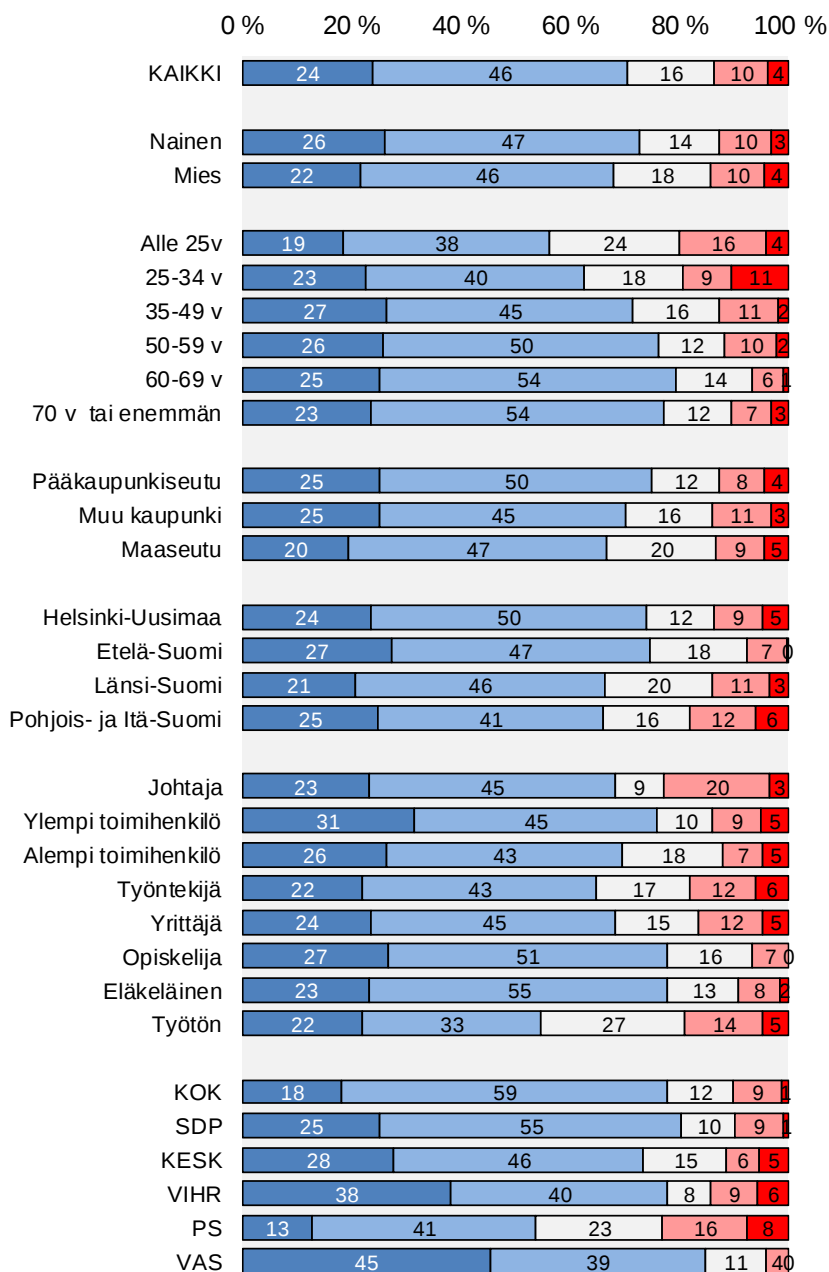
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museot ovat elinvoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

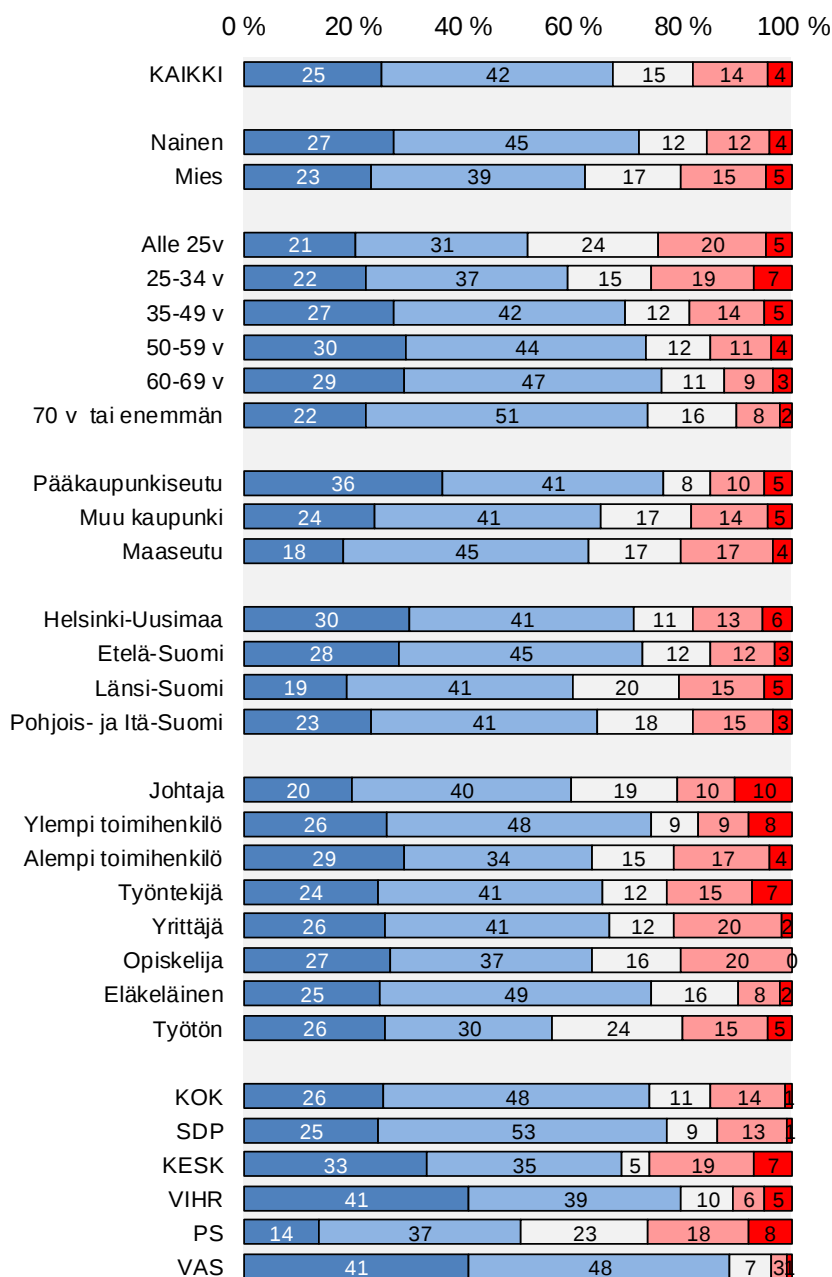
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museot lisäävät
ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta ihmisten välillä (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

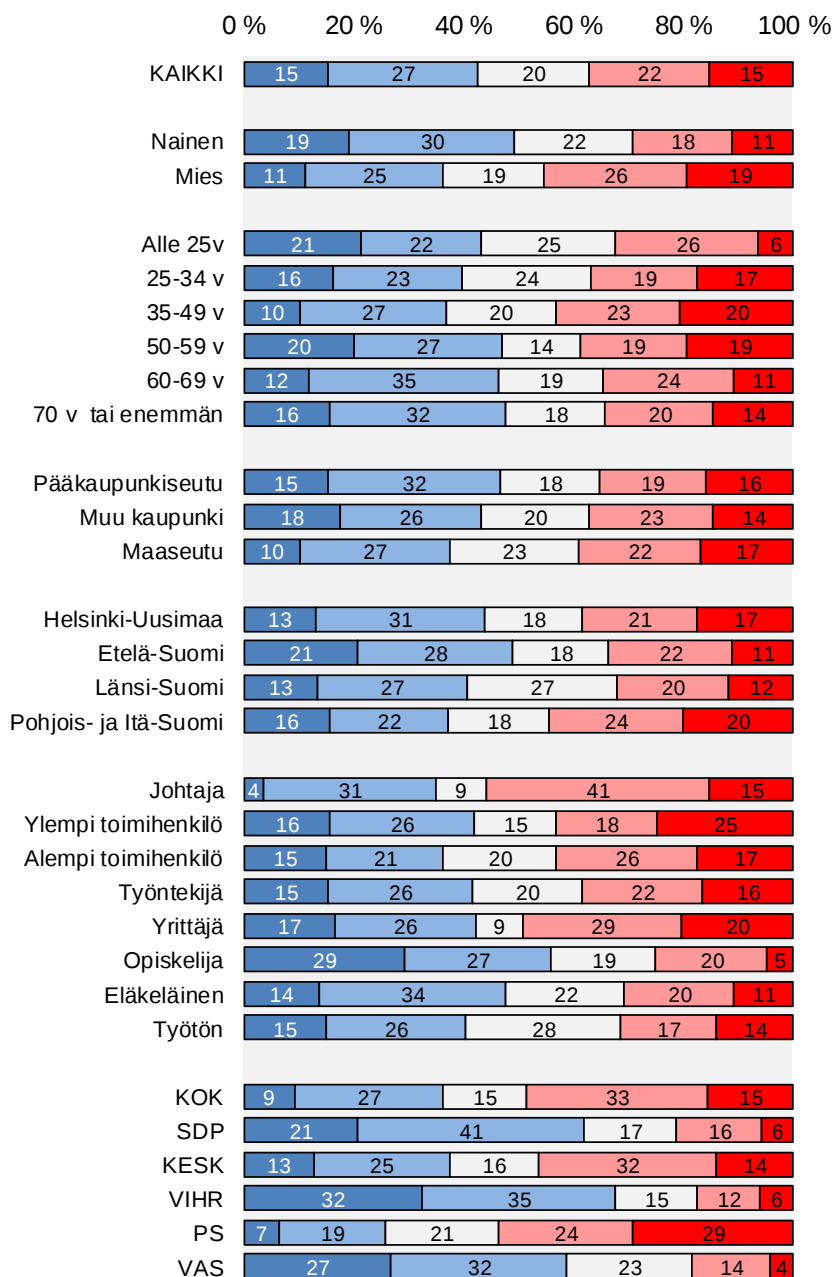
MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museokäynnit edistävät kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

MUSEOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: museoiden tulee toimia aktiivisesti ilmastonmuutosta vastaan (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

LOMAKE

Seuraavassa on eräitä museopalveluihin liittyviä väittämiä. Kerro kuinka samaa tai eri mieltä olet kunkin väittämän kanssa.

VAIHTOEHDOT

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
En osaa sanoa

Museot lisäävät ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta ihmisten välillä.
Museot ovat elinvoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle.
Museoiden tuottamaan tietoon voi luottaa.
Museoiden laadukkaan toiminnan takeena on ammattitaitoinen ja koulutettu henkilöstö.
Museoiden on tarjottava oppimisen mahdollisuuksia kaiken ikäisille.
Museoiden julkinen rahoitus on turvattava.
Museokäynnit edistävät kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia.
Museoiden tehtävä on tuottaa tietoa juuristamme ja antaa meille oman identiteettimme rakennusaineita.
Museoiden on eletävä ajassa ja esitettävä kiinnostavasti uusia näkökulmia historiaan.
On tärkeää, että kulttuuriperinnön säilyvyydestä huolehditaan asiantuntevasti.
Museoiden tulee toimia aktiivisesti ilmastonmuutosta vastaan.